

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Ličkovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a JUDr. Gabriely Mederovej v právnej veci žalobcu: **R., verejná obchodná spoločnosť**, ul. J.K., IČO: X., zast. advokátkou JUDr. E.P., AK ul. Ž.A.Ž. proti žalovanej: **Ing. M.M.**, nar. X., V.K., zast. JUDr. P.D., advokátom, AK H.B., **o zaplatenie 80 914,22 eur (2 437 622 Sk) s príslušenstvom**, o odvolaní žalobcu i žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. septembra 2010, č. k. 43 Cbs 1/2010-358 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. januára 2011, č. k. 43Cbs 1/2010-402 a odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. novembra 2010, č. k. 43Cbs 1/2010-383, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. septembra 2010, č. k. 43 Cbs 1/2010-358 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. januára 2011, č. k. 43Cbs 1/2010-402 **p o t v r d z u j e**.

Napadnuté uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. novembra 2010, č. k. 43Cbs 1/2010-383 **z r u š u j e.**

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom z 29. septembra 2010, č. k. 43Cbs 1/10-358 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 19 763,50 eur (595 395 Sk). Vo zvyšku návrh zamietol. O trovách konania rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca R., v. o. s., so sídlom v K., je existujúcim subjektom, v čase rozhodovania súdu bola táto obchodná spoločnosť zapísaná v OR vedenom Okresným súdom v Banskej Bystrici. V konaní vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod č. k. 42Cb 1424/93-78 v právnej veci Ž.S. ako žalobkyne voči Ing. M.M. ako žalovanej o zrušenie verejnej obchodnej spoločnosti nebola právoplatne vyriešená otázka zrušenia tejto spoločnosti v zmysle § 88 ods. 1 písm. a/ Obch. zák. na základe výpovede spoločníčky Ing. M.M., t. j. žalovanej. Doposiaľ ani nebolo začaté s likvidáciou obchodnej spoločnosti R., v. o. s. a spoločníkmi spoločnosti R., v. o. s., so sídlom v K., sú naďalej Ž.S. a Ing. M.M..

Žalovaná bola rozsudkami Okresného súdu v Žiari nad Hronom, č. k. 1T 354/98-1323 z 26. júla 1999 a Krajským súdom v Banskej Bystrici, č. k. 8To 87/00 z 8. marca 2000 uznaná za vinnú z trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 1, 2 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že ako spoločníka žalobcu dňa 23. marca 1996 v rozpore so spoločenskou zmluvou bez vedomia a súhlasu druhej spoločníčky predala technologické zariadenie, nachádzajúce sa v pekárni na ul. J.K. svojmu manželovi, Ing. J.M., čím spôsobila žalobcovi škodu vo výške 274 090 Sk, čo je hodnota technologického zariadenia ku dňu predaja podľa znaleckého posudku podaného v trestnom konaní. Keď žalobca neodvádzal S. za zamestnancov príslušné odvody, vydala S. dňa 27.10.1997 pod č. 200-5/243 výkaz nedoplatkov na zaplatenie 120 450 Sk a 152 066 Sk penále. V exekučnom konaní vedenom na návrh oprávneného S., pobočka Ž. proti žalobcovi ako povinnému bola v dražbe konanej dňa 26.11.1998 časť z technologického zariadenia pekárne predaná manželovi žalovanej, ktorý na základe udelenia príklepu na dražbe hnutelných vecí sa stal vlastníkom hnutelných vecí - zariadenia, uvedených v Potvrdení o nadobudnutí vlastníctva zo dňa 26.11.1998.

Zo zhodného vyjadrenia účastníkov konania, ako aj z vykonaného dokazovania, mal súd tiež preukázané, že v období od 23.03.1996 žalobca v priestoroch pekárne na ul.

J.v K.K. nepodnikal, v týchto priestoroch vykonával podnikateľskú činnosť Ing. J.M., manžel žalovanej ako podnikateľ - fyzická osoba.

Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalovaná bola zodpovedná za vedenie účtovníctva žalobcu a aj za vykonávanie príslušných odvodov do S., preto aj žalovaná zodpovedá za to, že žalobca si odvodové povinnosti do S. neplnil a neuhradil svoje záväzky voči S., ani na základe vydaného výkazu nedoplatkov poisťného č. 200-5/243 zo 17.10.1997 (pohľadávka vo výške 120 405 Sk a prísl. vo výške 152 066 Sk), ktorý bol exekučným titulom. Skutočnosť, že na základe vykonateľného rozhodnutia S. bol v exekučnom konaní predaný majetok žalobcu v hodnote 226 950 Sk, čím sa majetok žalovaného o túto hodnotu znížil a vznikla mu škoda v tejto výške, je dôsledkom porušenia povinnosti zo strany žalovanej. Nebyť protiprávneho konania žalovanej, vymáhaná pohľadávka by vo vymáhateľnej podobe vôbec nevznikla, nebola by potrebná exekúcia ani dražba, majetok žalobcu by sa nebol znížil a nevznikla by mu škoda. Tento stav zavinila žalovaná predovšetkým tým, že príslušné poisťné S. vôbec neodviedla, ako aj tým, že sčasti si ho ponechala pre svoje potreby, čo vyplýva z obsahu právoplatného trestného rozsudku. Ku vzniku škody došlo predajom hnutelných vecí v dražbe dňa 26.11.1998. Keďže žalobca nárok na náhradu škody vo výške 226 950 Sk uplatnil podaním na súd dňa 2. mája 2001, nedošlo k premlčaniu nároku žalobcu na náhradu škody v tejto výške.

Na základe vykonaného dokazovania dospel súd tiež k záveru, že žalovaná sa dopustila protiprávneho konania, keď bez súhlasu a vedomia druhej spoločníčky predala technologické zariadenie, patriace žalobcovi, svojmu manželovi a podnikla aj ďalšie kroky s cieľom „fakticky odovzdať“ listiny a veci potrebné na podnikanie manželovi, dala výpoveď za žalobcu pracovníkom žalobcu a podnikla aj príslušné kroky voči obchodným partnerom žalobcu v mene žalobcu, s cieľom umožniť pokračovanie v podnikaní v rovnakom predmete podnikania ako žalobca, a to v priestoroch žalobcu a s technologickým zariadením patriacim žalobcovi tretej osobe, Ing. M. ako fyzickej osobe. Týmto správaním žalovanej bola znemožnená podnikateľská činnosť žalobcu. K protiprávnemu odpredaju technologického zariadenia patriaceho žalobcovi Ing. M. došlo dňa 23. marca 1996 a následne po tomto dátume bola podnikateľská činnosť žalobcu znemožnená.

Pokiaľ by nebolo došlo k uvedenému porušeniu povinnosti zo strany žalovanej, bol by žalobca dosahoval zisk. Žalobca si uplatnil ušlý zisk za obdobie od 1.4.1996 do 31.03.2001 vo výške 2 210 672 Sk. Pri určení výšky ušlého zisku žalobca vychádzal zo znaleckého

posudku znalkyne Ing. A.V. č. 7/1966 zo dňa 31.1.1997, ktorý bol vypracovaný na základe uznesenia Okresného úradu vyšetrovania PZ SR v Žiari nad Hronom vo veci preverenia úplnosti účtovníctva firma R., v. o. s., K. za rok 1995, objektivizácie výšky náhrady škody požadovanej spoločníčkou v. o. s. S., v závislosti na dosiahnutom výsledku hospodárskej činnosti firmy za rok 1995 a posúdenia finančnej situácie obchodnej spoločnosti žalobcu. Znalkyňa v znaleckom posudku okrem iného uviedla, že obchodná spoločnosť žalobcu vykázala za rok 1995 na prevod podielu na hospodárskom výsledku spoločníkom sumu 623 394,67 Sk, z čoho po znížení o náklady v sume 70 726,90 Sk sa prevod podielu upravuje na sumu 552 668 Sk a na jednu spoločníčku pripadá podiel v sume 276 334 Sk.

Žalovaná v konaní namietala premlčanie práva žalobcu, keďže žalobca právo na zaplatenie ušlého zisku uplatnil voči žalovanej v rozšírení žalobného návrhu, ktoré bolo podané na Najvyšší súd SR 2. mája 2001. Nároky žalobcu, ktoré vznikli v čase do 2. mája 1997, sa premlčali v 4-ročnej premlčacej lehote v zmysle cit. § 397 Obch. zák. a súd ich s poukazom na § 388 Obch. zák. žalobcovi z dôvodu námietky žalovanej nemohol priznať. Žalobca si uplatnil ušlý zisk za obdobie od 1.4.1996, nepremľčané sú preto jeho nároky na ušlý zisk od 2.5.1997.

Najvyšší súd SR v uznesení 6 Obo 114/09-300 zo dňa 24. februára 2010 poukázal aj na to, že pri verejnej obchodnej spoločnosti ide o dobrovoľné spojenie najmenej dvoch spoločníkov. Verejná obchodná spoločnosť, osobná obchodná spoločnosť, pre ktorú je charakteristické predovšetkým spojenie ľudských individualít na dosiahnutie spoločných podnikateľských cieľov. Tento aspekt v. o. s. je potrebné zohľadniť aj pri posudzovaní nároku na ušlý zisk, a to hlavne vzhľadom na dĺžku obdobia, za ktoré žalobca žiadal ušlý zisk priznať. Vzhľadom na viacročné pretrvávajúce rozpory medzi spoločníčkami obchodnej spoločnosti nie je reálne tvrdenie žalobcu, že spoločnosť by bola úspešne podnikala a dosahovala zisky až do roku 2001. Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že žalovaná prejavila vôľu ukončiť podnikanie s druhou spoločníčkou už výpoveďou zo dňa 29.06.1997, zatiaľčo druhá spoločníčka obchodnej spoločnosti žalobcu Ž.S. už dňa 19.11.1993 dala na súd návrh na zrušenie účasti Ing. M.M. ako spoločníčky v obchodnej spoločnosti žalobcu. Od 23.03.1996 spoločníčky obchodnej spoločnosti žalobcu spoločnú podnikateľskú činnosť nevykonávali. Pokiaľ teda aj v období bezprostredne nasledujúcom po 20.03.1996 mohol žalobca tvrdiť, že žalovaná predajom technologického zariadenia znemožnila jeho podnikateľskú činnosť, v dôsledku pretrvávajúcich nezhôd medzi spoločníčkami a jasne prejavenej vôle žalovanej ukončiť účasť v obchodnej spoločnosti žalobcu výpoveďou

k 2.1.1998, je tvrdenie žalobcu, že obchodná spoločnosť by bola naďalej podnikala a dosahovala zisky, podľa názoru súdu vylúčené. Je treba zdôrazniť, že predmetom sporu nie je vysporiadanie nárokov spoločníčok zo spoločného podnikania, ale nárok spoločnosti ako žalobcu na náhradu škody voči spoločníčke.

Na základe uvedených dôvodov považoval súd nárok žalobcu za ušlý zisk za právne odôvodnený len za obdobie od 2.5.1997 (nároky uplatnené do tohto dátumu sú premlčané) do 31.12.1997. Po tomto termíne, a to najmä s prihliadnutím na predchádzajúce správanie sa oboch spoločníčok, ako aj na odporcom podanú výpoveď, z ktorej nezaujímam o ďalšiu podnikateľskú aktivitu vo v. o. s. jednoznačne vyplýva, už nie je možné predpokladať, že by spoločnosť bola ďalej reálne podnikala a dosahovala zisk. Vychádzajúc zo znaleckého posudku Ing. A.V., ktorá ustálila zisk spoločnosti za rok 1995 vo výške 552 668 Sk, mal súd za to, že ušlý zisk žalobcu za jeden mesiac predstavuje sumu 46 055 Sk, čo za 8 mesiacov od 2.5.1997 do 31.12.1997 predstavuje sumu 368 445 Sk. Nárok žalobcu na ušlý zisk preto považoval súd za uplatnený dôvodne len vo výške 368 445 Sk.

Súd preto dospel k záveru, že žaloba je oprávnená v časti náhrady škody 226 950 Sk a v časti ušlého zisku vo výške 368 445 Sk, čo je spolu 595 395 Sk, t. j. 19 763,50 eur. Súd preto zaviazal žalovanú na zaplatenie uvedenej sumy a vo zvyšku návrh zamietol. Právne odôvodnil svoje rozhodnutie poukazom na ust. §§ 76, 68 ods. 1 a 2, 88 ods. 1 písm. a/, písm. h/, § 373, 379, 397 a 398 Obch. zák.

S poukazom na ust. § 151 ods. 3 O. s. p. súd prvého stupňa rozhodne o trovách konania až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Proti tomuto rozsudku vo výroku, ktorým súd vo zvyšku návrh zamietol, podal odvolanie žalobca podaním z 11. novembra 2010. Žalobca nepovažuje rozhodnutie súdu za vecne správne v časti, v ktorej zamietol nárok na náhradu škody z titulu ušlého zisku za obdobie od 1.1.1998 do 31.03.2001. Vo veci otázky ušlého zisku bolo preukázané, že zo strany žalovanej došlo k porušeniu povinností, následkom ktorých vznikla žalobcovi škoda vo forme ušlého zisku, t. j. zisku, ktorý by dosahoval v poctivom obchodnom styku, pokiaľ by žalovaná neporušila tieto povinnosti. Žalobca je toho názoru, že k pochybeniu zo strany prvostupňového súdu došlo v otázke určenia časového obdobia, za ktoré žalobcovi prináleží ušlý zisk. Žalobca nenamieta rozhodnutie v časti o ušlý zisk do 1.5.1997 s poukazom na námietku premlčania, ale má za to, že mu prináleží ušlý zisk za obdobie od 2.5.1997 až do 31.03.2001.

Prvostupňový súd vyhodnotil dĺžku obdobia priznania ušlého zisku tým, že žalovaná vyjadrila vôľu ukončiť činnosť spoločnosti podaním výpovede zo dňa 29.06.1997, ktorá sa

mala ukončiť k 2.1.1998. Žalobca je toho názoru, že žalovaná túto výpoveď podala len formálne, čo súviselo s trestným konaním č. 1T 111/97, v ktorej trestnej veci bola žalovaná uznaná za vinnú, o čom rozhodol Okresný súd v Žiari nad Hronom na hlavnom pojednávaní dňa 29.4.1997. Výpoveď teda podala v čase, keď bolo dostatočne známe a preukázané, že sa dopustila protiprávneho konania, spôsobila spoločnosti zadĺženosť a škodu. Súd sa dostatočne nevysporiadal s rozhodnutím Okresného súdu v Žiari nad Hronom, č. 12Cb 133/2005 zo dňa 6. apríla 2006 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. 41Cob 254/06 zo dňa 7. februára 2007, ktorým súd návrh o určenie, že došlo k zrušeniu spoločnosti, zamietol.

Žalobca naďalej zotrváva na svojich tvrdeniach, že spoločnosť R. by vykonávala svoje podnikateľské aktivity v takom rozsahu, ako do 23.3.1996, na čo nemali negatívny dopad vzájomné nedorozumenia a konflikty medzi obidvomi spoločníkmi. Osobné rozpory medzi spoločníkmi existovali už od r. 1992, ale i napriek týmto osobným nezhodám obidve vyvíjali činnosť v prospech spoločnosti, ktorá prosperovala. Jedinou okolnosťou, ktorá bola dôvodom, prečo žalobca nemohol vykonávať činnosť, bolo protiprávne konanie žalovanej od dňa 23.3.1996. Prvostupňový súd nezobral do úvahy tú skutočnosť, že žalovaná i naďalej, t. j. po 23.3.1996, resp. i po 1.1.1998, konala a rozhodovala vo veciach žalobcu ako spoločník, resp. štatutárny zástupca, zastupovala žalobcu v exekúciách a v konaniach pred súdom ešte v r. 2007. Právny názor prvostupňového súdu, že prejav vôle žalovanej ukončiť účasť žalovanej spoločnosti k 1.2.1998, znamenal ukončenie podnikania a dosahovania zisku, nie je ničím podložený. Žalobca je toho názoru, že má nárok na zaplatenie ušlého zisku až do 31.03.2001. Výška ušlého zisku za obdobie od 2.5.1997 do 31.03.2001 predstavuje sumu 2 163 123,50 Sk. Ďalšia škoda z titulu predaja hnutelných vecí na dražbe dňa 26.11.1998 predstavuje sumu 226 950 Sk.

Žalobca navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 79 335,91 eur (2 390 073,50 Sk).

Proti rozsudku, vo výroku ktorým súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 19 763,50 eur (595 395 Sk), podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná podaním zo dňa 9. novembra 2010. Navrhla zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, alternatívne napadnutý rozsudok zmeniť tak, že v časti, v ktorej súd priznal žalobcovi nárok v sume 19 763,50 eur, odvolací súd návrh zamietne a prizná žalovanej náhradu trov odvolacieho konania vo výške 360,75 eur, žalovaná odôvodnila odvolanie poukazom na ust. § 205 ods. 2 písm. d/, e/, f/ O. s. p.

Poukázala na tú skutočnosť, že v konaní bolo preukázané, kto je vlastníkom nehnuteľnosti - pekárne, v ktorej žalobca prevádzkoval svoju činnosť a túto v celosti užíval spolu aj s príľahlými pozemkami, a to prístupovými cestami a manipulačným priestorom. Tieto nehnuteľnosti boli nadobúdané v r. 1991 a boli nadobúdané tak, že podiel v režime BSM v polovici vlastnila žalovaná a jej manžel a podiel ďalšej polovice vlastnila v režime BSM Ž.S. s manželom. Dňom 1.1.1992 začal užívať tieto nehnuteľnosti žalobca. Do užívania týchto nehnuteľností vstúpil bez právneho dôvodu a nikdy medzi vlastníkami a žalobcom nebola uzatvorená nájomná zmluva. Dokazovaním bolo preukázané, že žalobca užíval všetky nehnuteľnosti, ktoré boli a sú evidované u Správy katastra Ž., katastrálne územie K., na LV č. X.. Keďže žalobca tieto nehnuteľnosti užíval bez právneho dôvodu, za ich užívanie od doby užívania, teda od 1.1.1992 až do doby 23.3.1996 (kedy začal užívať tieto nehnuteľnosti spoluvlastník Ing. M.) neplatil, pričom takúto zákonnú povinnosť mal, a preto na jeho strane vzniklo bezdôvodné obohatenie. Dĺžka užívania bez právneho dôvodu žalobcu je 50 mesiacov, do 28.2.1996. Podľa názoru žalovanej výška bezdôvodného obohatenia s poukazom na ust. § 451 Obč. zák. predstavuje za 50 mesiacov sumu 647 500 Sk, čo predstavuje sumu 22 696,34 eur.

Žalovaná napriek tej skutočnosti, že návrh žalobcu nikdy neuznávala a neuznáva, z opatrnosti využíva procesné právo a v súlade s ust. § 98 veta druhá O. s. p. uplatňuje vo forme procesnej obrany jej citovaný nárok z titulu bezdôvodného obohatenia v sume rovnakej, ako bol priznaný nárok žalobcu, teda v sume 19 763,50 eur a oproti tomuto nároku žalobcu vznáša kompenzačnú námietku, v dôsledku ktorej tieto vzájomné pohľadávky, ktoré sú rovnakého druhu, sa v tejto vzájomnej výške, v ktorej sa kryjú, zaniikajú, pričom zdôrazňuje, že ide o pohľadávky, ktoré sú zrelé a spôsobilé k započítaniu.

Pokiaľ ide o nárok žalobcu na úhradu sumy 226 950 Sk titulom náhrady škody, tento nárok žalovaná neuznáva. Z vykonaného dokazovania v trestnom konaní nikdy nevyplynulo, že by žalovaná krátila tieto finančné prostriedky a ponechala si ich pre seba a použila ich pre svoju potrebu. Vždy sa snažila o to, aby obchodná spoločnosť riadne fungovala a uhrádzala prioritne tie náklady, aby bezporuchový chod tejto spoločnosti bol zabezpečený, išlo o úhradu plynu, elektriny a podobne. Naopak, problém bol v tom, že zo strany druhej spoločníčky žalovanej, nebolo poukázané práve na odvody, za ktoré ale bola vyvedená trestno-právna zodpovednosť len voči žalovanej a nie aj voči druhej spoločníčke. Pokiaľ teda žalovaná neuhradila odvody, nebolo to z dôvodu, že by si bola tieto finančné prostriedky zobrala a použila pre seba, ale z toho dôvodu, že tieto finančné prostriedky nemala. Pokiaľ bolo v trestnom rozsudku konštatované, že žalovaná tieto odvody zrazila z hrubej mzdy

zamestnancov, tak toto je pravda, ale žalovaná ich zrazila len účtovne, nikdy reálne s týmito peniazmi nedisponovala. Podľa názoru žalovanej, za vedenie účtovníctva sú zodpovední všetci štatutárni zástupcovia, a teda túto zodpovednosť má aj p. S.. Pokiaľ ale reálne žalovaná viedla účtovníctvo spoločnosti, viedla ho z dôvodu, že na to mala vzdelanie, pričom nahrádzala to, že druhá spoločníčka takéto vzdelanie nemala a tejto problematike ani nerozumela a aby spoločníčky nemuseli platiť za účtovníctvo inému subjektu, žalovaná sa rozhodla, že toto účtovníctvo bude viesť nad rámec iných povinností ona.

Podľa názoru žalovanej za okolnosti vylučujúcej zodpovednosť sa považuje prekážka uvedená v § 374 ods. 1 Obch. zák., pričom žalovaná nezávisle na svojej vôli a okolnostiach reálne a objektívne nemohla plniť zúčtované odvody v účtovníctve, aj reálne odvieť jednotlivým poisťovňam, lebo s týmito prostriedkami nikdy nedisponovala. Žalovaná sa teda nedopustila žiadneho protiprávneho konania, naopak, tento stav bol spôsobený druhou spoločníčkou. Preto pohľadávka S. nevznikla z dôvodu protiprávneho konania žalovanej, ale z dôvodu neexistencie finančných prostriedkov, s ktorými reálne disponovala len druhá spoločníčka, p. S.. Každá zo spoločníčok mala právo aj povinnosť sa starať o spoločnosť. Je namieste otázka, že ak druhá spoločníčka - p. S. vedela o tom, že nie sú zaplatené odvody do S., prečo tak neurobila sama, ak s týmito finančnými prostriedkami disponovala. Zo zákona p. S. bola povinná poskytnúť súčinnosť a pokiaľ tak neurobila, nemôže tu existovať ani nárok na náhradu škody voči žalovanej. Na strane žalobcu nevznikla škoda, ktorá by bola zavinená protiprávnym konaním žalovanej a medzi týmto konaním a vznikom škody nebola preukázaná príčinná súvislosť, nie sú preto splnené základné predpoklady zodpovednosti žalovanej za vzniknutú škodu.

Žalovaná taktiež neuznáva nárok žalobcu na ušlý zisk. Dôvodom, prečo obe spoločníčky nechceli pokračovať v tejto spoločnej podnikateľskej činnosti, bolo nielen to, že stav, ktorý nastal v spoločnosti, bol neznesiteľný a nebola vôľa za týchto pomerov v podnikateľskej činnosti pokračovať, ale na strane druhej tu bolo aj zákonné právo manžela žalovanej z titulu spoluvlastníctva využiť jeho zákonný nárok a vstúpiť do užívania nehnuteľností a začať v týchto priestoroch podnikáť. Doposiaľ sa nikto nezaoberal tou skutočnosťou, či mohol manžel žalovanej v medziach zákona ako spoluvlastník nehnuteľnosti v tejto nehnuteľnosti podnikáť a nikdy nebolo rozhodnuté o hospodárení so spoločnou vecou podľa § 139 ods. 2 Obč. zák. Podľa názoru žalovanej 1/ má právo užívať nehnuteľnosť v ideálnom podielovom spoluvlastníctve ktorýkoľvek z týchto spoluvlastníkov a nie subjekt, ktorý na toto nemá žiadne zákonné právo. Ak takýto subjekt nemá zákonné právo na užívanie tejto veci, je bezpredmetné zaoberať sa problematikou ušlého zisku. Ak sa žalobca domnieva,

že mohol podnikat' v tejto nehnuteľnosti, tak si mal svoje nároky uplatňovať voči manželovi žalovanej. Pasívne legitimovaný by tak zrejme mal byť Ing. M. a nie žalovaná. Podľa názoru žalovanej taktiež pri stanovení výšky ušlého zisku nie je možné vychádzať zo záverov znaleckého posudku Ing. V.. V tomto posudku nebol zahrnutý záväzok žalobcu z titulu bezdôvodného obohatenia v sume 45 392,68 eur. Ing. V. ustálila zisk nereálne, ktorý nezodpovedá skutočnosti.

Žalovaná si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania vo výške 360,75 eur.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal odvolanie žalobcu i žalovanej § 212 ods. 1 O. s. p. a § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolania nie sú dôvodné.

Žalobca v odvolaní neuviedol, o ktorý konkrétny odvolací dôvod opiera odvolanie, avšak z obsahu odvolania možno vyvodiť, že uplatnil odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O. s. p., t. j. že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Žalovaná v odvolaní uviedla, že uplatňuje odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d/, e/, f/ O. s. p., teda že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a) a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ani jeden z tvrdených odvolacích dôvodov nie je v prejednávanej veci daný.

Odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O. s. p. sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom, spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie, je nesprávne, to znamená, musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne, lebo nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, prípadne zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 132 O. s. p., a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, ale vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov účastníkov alebo ktoré vyšli najavo, alebo

inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 132 až 135 O. s. p.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo a neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá z vykonaných dôkazov vyplynula, resp. vyšla počas konania najavo, jeho skutkové zistenia nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov, nie je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo bolo zistené spôsobom vyplývajúcim z § 132 až 135 O. s. p.

Z obsahu spisu vyplýva, že medzi Ing. M.M. (žalovanou) a Ž.S. bola uzatvorená spoločenská zmluva o založení verejnej obchodnej spoločnosti. Z bodu VIII. Spoločenskej zmluvy vyplýva, že spoločníci sa zaväzujú v spoločnosti pracovať a plniť svoje povinnosti čo najzodpovednejšie, s cieľom vytvárať čo najvyšší zisk.

Verejná obchodná spoločnosťou je pravou osobnou spoločnosťou. V popredí preto nevystupuje kapitálová účasť spoločníka, ale jej cieľom je spojiť ľudské individuality s konkrétnymi osobnostnými kvalitami na dosiahnutie spoločných podnikateľských cieľov. Obchodný zákonník verejnú obchodnú spoločnosť definuje ako spoločnosť, v ktorej aspoň dve osoby podnikajú pod spoločným obchodným menom a ručia za záväzky spoločnosti spoločne a nerozdielne všetkým svojim majetkom. Vyplýva to z ust. § 76 Obch. zák.

Pre verejnú obchodnú spoločnosť Obchodný zákonník nepredpisuje žiadnu sústavu obligatórnych orgánov, ako je to pri kapitálových spoločnostiach. Obchodný zákonník upravuje, kto je oprávnený konať v mene spoločnosti, no štatutárny orgán nijako osobitne nepomenúva. Napokon, osobitne upravuje aj tzv. obchodné vedenie spoločnosti, pričom však neustanovuje požiadavku, aby obchodným vedením bola poverená len osoba, ktorá je zároveň aj štatutárnym orgánom. Na obchodné vedenie spoločnosti je oprávnený každý spoločník v rámci zásad dohodnutých medzi nimi (§ 81 Obch. zák.). Aj keď Obchodný zákonník tento pojem používa, nijako ho nedefinuje. Spravidla sa vykladá ako správa rutinných záležitostí spoločnosti, najmä rozhodovanie o organizačných, obchodných, personálnych, finančných otázkach bežného života spoločnosti. Do sféry obchodného vedenia patrí napr. vedenie evidencie a účtovníctva, prijímanie rozhodnutí, vrátane prijatia rozhodnutia o uzavretí zmluvy (uzavretie zmluvy ako konanie voči tretím osobám už patrí do pôsobnosti štatutárneho orgánu). Obchodným vedením možno poveriť výlučne len spoločníka. Medzi nemajetkové

povinnosti spoločníka verejnej obchodnej spoločnosti patrí zákaz konkurencie (§ 84 Obch. zák.), spoločník poverený obchodným vedením spoločnosti je povinný na požiadanie informovať ostatných spoločníkov o všetkých záležitostiach v spoločnosti (§ 81 ods. 4 Obch. zák.) a povinnosť podieľať sa na činnosti spoločnosti. Zaradenie povinnosti podieľať sa na činnosti spoločnosti medzi povinnosti spoločníka sa vyvodzuje z osobného charakteru spoločnosti, v ktorej má dôjsť k spojeniu osobných znalostí jednotlivých spoločníkov, čo sa má dosiahnuť práve osobným podieľaním sa na aktivitách spoločnosti.

Odvolačí súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že žalovaná bola zodpovedná za vedenie účtovníctva žalobcu a aj za vykonávanie príslušných odvodov do S., a preto aj žalovaná zodpovedá za to, že žalobca si odvodové povinnosti do S. neplnil a neuhradil svoje záväzky voči S. ani na základe vydaného výkazu nedoplatkov poistného č. 200-5/243 zo dňa 17.10.1997, ktorý bol exekučným titulom. Samotná žalovaná potvrdila, že viedla účtovníctvo spoločnosti a viedla ho tak z dôvodu, že mala na to vzdelanie, pričom druhá spoločníčka takéto vzdelanie nemala a tejto problematike sa ani nerozumela. V konaní taktiež bolo preukázané, že nebyť protiprávneho konania žalovanej, vymáhaná pohľadávka by vo vymáhateľnej podobe nebola vznikla, nebola by potrebná exekúcia ani dražba, majetok žalobcu by sa nebol znížil a nevznikla by mu škoda. Tento stav zavinila žalovaná predovšetkým tým, že príslušné poistné S. vôbec neodviedla, pričom z právoplatného trestného rozsudku vyplýva, že časť prostriedkov si ponechala pre svoje potreby. Ku vzniku škody došlo predajom hnutelných vecí v dražbe dňa 26.11.1998. S vypočítanou výškou škody - 226 950 Sk sa odvolací súd stotožnil a súd prvého stupňa správne dospel k záveru, že vzhľadom

na uplatnenie nároku na súde dňa 2.5.2001 nedošlo k premlčaniu nároku žalobcu na náhradu škody v tejto výške, s poukazom na ust. § 397 a § 398 Obch. zák.

Odvolačí súd sa tiež stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, ktorý na základe vykonaného dokazovania zistil, že žalovaná sa dopustila protiprávneho konania, keď bez súhlasu a vedomia druhej spoločníčky predala technologické zariadenie patriace žalobcovi svojmu manželovi a podnikla aj ďalšie kroky s cieľom fakticky odovzdať listiny a veci potrebné na podnikanie manželovi, dala výpoveď za žalobcu pracovníkom žalobcu a podnikla aj kroky voči obchodným partnerom žalobcu v mene žalobcu s cieľom umožniť pokračovanie v podnikaní v rovnakom predmete podnikania ako žalobca, a to v prospech žalobcu a s technologickým zariadením, patriacim žalobcovi, tretej osobe, a to Ing. M.. Týmto správaním žalovanej bola znemožnená podnikateľská činnosť žalobcu. Protiprávnemu odpredaju technologického zariadenia patriaceho žalobcovi Ing. M. došlo dňa 23.3.1996

a následne po tomto dátume bola podnikateľská činnosť žalobcu znemožnená. Správny je tiež záver súdu prvého stupňa, že pokiaľ by nebolo došlo k porušeniu povinností zo strany žalovanej, bol by žalobca dosahoval zisk. Žalobca si uplatnil ušlý zisk za obdobie od 1.4.1996 do 31.03.2001 vo výške 2 210 672 Sk. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s vyčíslenou výškou ušlého zisku, tak ako ho vyčíslil a ustálil súd prvého stupňa. Žalobca si uplatnil ušlý zisk za obdobie od 1.4.1996, pričom súd prvého stupňa správne ustálil, že s poukazom na ust. § 397 a 388 Obch. zák. nepremlčaný je nárok žalobcu na ušlý zisk od 2.5.1997. Správne je tiež odôvodnenie súdu prvého stupňa, ktorý považoval nárok žalobcu na ušlý zisk za odôvodnený len za obdobie od 2.5.1997 (nároky uplatnené do tohto dátumu sú premlčané) do 31.12.1997. Pri verejnej obchodnej spoločnosti ide totiž o dobrovoľné spojenie najmenej dvoch spoločníkov, ide o osobnú obchodnú spoločnosť, pre ktorú je charakteristické spojenie ľudských individualít na dosiahnutie spoločných podnikateľských cieľov. Tento aspekt verejnej obchodnej spoločnosti bolo potrebné zohľadniť aj pri posudzovaní nároku žalobcu na ušlý zisk. Vzhľadom na viacročné pretrvávajúce rozpory medzi spoločníkmi obchodnej spoločnosti žalobcu, nie je reálne tvrdenie žalobcu a nebolo to ani v konaní preukázané, že spoločnosť by bola úspešne podnikala a dosahovala zisky až do roku 2001. Žalovaná prejavila vôľu ukončiť podnikanie s druhou spoločníčkou už výpoveďou zo dňa 29.6.1997, zatiaľčo druhá spoločníčka obchodnej spoločnosti žalobcu Ž.S. už dňa 19.11.1993 dala na súd návrh na zrušenie účasti Ing. M.M. ako spoločníčky v obchodnej spoločnosti žalobcu. Od 23.3.1996 spoločníčky obchodnej spoločnosti žalobcu spoločnú podnikateľskú činnosť nevykonávali. V dôsledku pretrvávajúcich nezhôd medzi spoločníkmi a jasne prejavenej vôle žalovanej ukončiť účasť obchodnej spoločnosti žalobcu výpoveďou k 2.1.1998 je tvrdenie žalobcu, že obchodná spoločnosť by bola naďalej podnikala, dosahovala zisky, podľa súdu vylúčené. Je irelevantné a nepreukázané tvrdenie žalobcu v odvolaní, že výpoveď podala žalovaná len formálne, čo súviselo s jej trestným konaním, č. 1T 111/97. Žalovaná prejavila vôľu ukončiť svoju činnosť v spoločnosti podaním výpovede zo dňa 29.6.1997. Keďže spoločnosť R., v. o. s., so sídlom v K., doposiaľ nezanikla, stále je zapísaná v Obchodnom registri, v Obchodnom registri sú stále zapísaní aj jej štatutárni zástupcovia, je preto irelevantné pre toto konanie i tvrdenie žalobcu, že žalovaná i po 1.1.1998 konala voči tretím osobám ako štatutárny zástupca.

Odvolací súd sa teda stotožnil s logickým a zrozumiteľným odôvodnením súdu prvého stupňa, ktorý považoval nárok žalobcu na ušlý zisk za dôvodný vo výške 368 445 Sk.

Keďže žalovaná porušila svoju povinnosť zo záväzkového vzťahu - zo Spoločenskej zmluvy je povinná nahradiť škodu spôsobenú žalobcovi. Žalovaná počas konania neoznačila žiaden dôkaz a nepreukázala, že porušenie jej povinnosti bolo spôsobené okolnosťami vylučujúcimi jej zodpovednosť, preto súd správne rozhodol, keď uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 19 763,50 eur (595 395 Sk).

Žalovaná ako odvolací dôvod uviedla tiež ust. § 205 ods. 2 písm. e/ O. s. p., t. j. doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a).

Podľa ust. § 205a ods. 1 O. s. p., skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak a/ sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu, b/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4, d/ ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa. Ust. ods. 1 sa nepoužije v konaniach podľa § 120 ods. 2 (§ 205a ods. 2 O. s. p.).

Žalovaná v odvolaní neuviedla, ktoré skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri jej odvolaní odvolacím dôvodom, čoho sa tieto nové skutočnosti a nové dôkazy týkali, čo by malo byť nimi preukázané, nepreukázala, že tieto dôkazy bez svojej viny nemohla označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa, pričom odvolací súd konštatuje, že účastníci konania boli riadne poučení podľa § 120 ods. 4 O. s. p. Žalovaná v odvolaní uviedla, že žalobca bez nájomnej zmluvy - bez právneho dôvodu - užíval nehnuteľnosti zapísané na LV č. X., evidované u Správy katastra Ž., katastrálne územie K. a za ich užívanie od 1.1.1992 až do 23.3.1996 neplatil, a preto na strane žalobcu vzniklo bezdôvodné obohatenie podľa ust. § 451 Obč. zák. Výška bezdôvodného obohatenia za obdobie od 1.1.1992 do 28.2.1996 je 22 696,34 eur, preto i napriek tej skutočnosti, že návrh žalobcu žalovaná nikdy neuznávala, uplatnila si v súlade s ust. § 97 a § 98 svoje právo proti žalobcovi vzájomným návrhom v sume 19 763,50 eur, teda v takej istej sume ako bola priznaná žalobcovi a oproti nároku žalobcu vzniesla kompenzačnú námietku. K tomu odvolací súd uvádza, že v zmysle ust. § 216 ods. 1 O. s. p. ustanovenia § 92 ods. 1 a 4, § 97 a § 98 pre odvolacie konanie neplatia. Zákon vylučuje v odvolacom konaní také procesné úkony a procesné situácie, ktorých prípustnosť by znamenala porušenie zásady dvojinštančnosti občianskeho súdneho konania. K takýmto úkonom patrí i vzájomná žaloba, vrátane kompenzácie, ktorá sa posudzuje podľa § 98 ako vzájomná žaloba. Z dôvodu

vylúčenia vzájomnej žaloby podľa § 98 O. s. p. odvolací súd nemohol preto prihliadať na tento úkon žalovanej v odvolacom konaní.

Žalovaná ako odvolací dôvod taktiež uviedla ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p., a to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. z., že vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie). O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil, prípadne ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania).

Odvolací súd je toho názoru, že súd prvého stupňa použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho správne aplikoval, t. z. z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil správne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania.

Súd prvého stupňa úplne zistil skutkový stav veci, správne ju právne posúdil a odôvodnenie rozsudku má podklad v zistení skutkového stavu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok súdu prvého stupňa v súlade s ust. § 219 O. s. p. potvrdil, keďže tento je vo výroku vecne správny.

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa s poukazom na ust. § 224 ods. 4 a § 151 ods. 3 O. s. p.

Uznesením z 25.11.2010, č. k. 43Cbs 1/2010-383 uložil Krajský súd v Banskej Bystrici žalobcovi, aby v lehote 10-tich dní odo dňa doručenia uznesenia zaplatil súdny poplatok za odvolanie vo výške 3 574 eur podľa pol. č. 1a pozn. 3 Sadzobníka súdnych poplatkov zák. č. 71/92 Zb. v platnom znení.

Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca podaním z 1. decembra 2010. Navrhol zrušiť rozhodnutie súdu prvého stupňa. Poukázal na tú skutočnosť, že podľa § 5 ods. 1 zák. č. 71/92 Zb. vzniká poplatková povinnosť podaním návrhu, odvolania, dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením, č. k. 40Cb 72/00 zo dňa 04.07.2003 uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 165 100 Sk. V tomto prípade vznikla spoločnosti poplatková povinnosť dňa 26.06.2003, t. j. podaním odvolania proti rozsudku Krajského súdu Banská

Bystrica, č. k. 40Cbs 72/00 zo dňa 30.04.2003. Žalobca sa domnieva, že uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica, č. k. 43Cbs 1/2010 zo dňa 25.11.2010 o povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 3 574 eur je nezákonné, nakoľko v uvedenej veci ide o prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle ust. § 14 ods. 1 zákona č. 71/92 Zb. a § 159 ods. 3 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal odvolanie žalobcu podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu proti napadnutému uzneseniu je dôvodné.

Podľa ust. § 5 ods. 1 písm. a/ zák. č. 71/92 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení zmien a doplnkov, poplatková povinnosť vzniká tiež podaním odvolania.

Podľa spoločnej poznámky k pol. 1, 2, 6, 7, 9, 14 a 16 Sadzobníka súdnych poplatkov, ak bol rozsudok zrušený v dôsledku odvolania, obnovy konania alebo dovolania, poplatok z odvolania proti novému rozhodnutiu súdu prvého stupňa, dovolania alebo za obnovu konania neplatí poplatník, ktorý už raz poplatok zaplatil.

V dôsledku odvolania žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. apríla 2003, č. k. 40Cbs 72/00-183a bola uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici uložená žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 165 100 Sk. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 25.07.2003, preto bol nesprávny postup súdu prvého stupňa, ak za odvolanie proti novému rozhodnutiu súdu prvého stupňa uložil žalobcovi opätovne poplatok za odvolanie vo výške 3 574 eur.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd v súlade s ust. § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 31. mája 2012

JUDr. Darina Ličková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcssová